

הנבואה הישראלית

1. ספר שמות, ג - ד

(א) וַיַּעַן מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר וְהֵן לֹא יֵאֱמִינוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְקִלִּי כִּי יֹאמְרוּ לֹא נִרְאָה אֱלֹהֶיךָ ד':

2. ספר דברים פרק יג

(ב) כִּי יָקוּם בְּקִרְבְּךָ נְבִיא או חֵלֶם חִלּוּם וַיִּתֵּן אֱלֹהֶיךָ אוֹת או מוֹפֵת:

(ג) וּבֹא הָאוֹת וְהַמּוֹפֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהֶיךָ לֵאמֹר נִלְכָּה אַחֲרַי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יְדַעְתֶּם וְנִעַבְדֶם:

(ד) לֹא תִשְׁמַע אֶל דִּבְרֵי הַנְּבִיא הַהוּא או אֶל חוֹלֵם הַחִלּוּם הַהוּא כִּי מִנְסָה ד' אֶל-הַיִּכָּס אֶתְכֶם לְדַעַת הַיִּשְׁכֵּם אֶהְבִּים אֶת ד' אֶל-הַיִּכָּס בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם:

(ו) וְהַנְּבִיא הַהוּא או חֵלֶם הַחִלּוּם הַהוּא יוֹמֵת כִּי דִבֶּר סָרָה עַל ד' אֱלֹהֵי-יְכֶם הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְהַפְּדֶיךָ מִבֵּית עַבְדִּים לְהַדְיִיחְךָ מִן הַדְרָךְ אֲשֶׁר צִוָּיךָ ד' אֱלֹהֶיךָ לְלַכֵּת בָּהּ וּבַעֲרַף הָרַע מִקִּרְבְּךָ:

2א. רמב"ם יד החזקה - הלכות יסודי התורה פרק ח

(א) משה רבינו לא האמינו בו ישראל מפני האותות שעשה שהמאמין על פי האותות יש בלבו דופי שאפשר שיעשה האות בלט וכשוף אלא כל האותות שעשה משה במדבר לפי הצורך עשאו לא להביא ראיה על הנבואה היה צריך להשקיע את המצריים קרע את הים והצלילן בתוכו צרכנו למזון הוריד לנו את המן צמאו בקע להן את האבן כפרו בו עדת קרח בלעה אותן הארץ וכן שאר כל האותות ובמה האמינו בו במעמד הר סיני שעניינו ראו ולא זר ואזנינו שמעו ולא אחר האש והקולות והלפידים והוא נגש אל הערפל והקול מדבר אליו ואנו שומעים משה משה לך אמור להן כך וכך וכן הוא אומר פנים בפנים דבר ה' עמכם ונאמר לא את אבותינו כרת ה' את הברית הזאת ומנין שמעמד הר סיני לבדו היא הראיה לנבואתו שהיא אמת שאין בו דופי שנאמר הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בד' יאמינו לעולם מכלל שקודם דבר זה לא האמינו בו נאמנות שהיא עומדת לעולם אלא נאמנות שיש אחריה הרהור ומחשבה:

2ב. ספר הכוזרי - מאמר ראשון אות א - ל

(ח) אמר לו הכוזרי: אבל אין הנפש נוטה להודות כי יש לאלוה התחברות עם בשר ודם כי אם בראותה מופת אשר בו יהפך עצם אחד לעצם אחר מופת שהכל רואים כי כמהו לא יוכל לעשות כי אם מי שברא את כל הדברים מאין ואף גם זאת מופת אשר נעשה להמונים רבים שראוהו עין בעין לא שספר להם מפי מי שראהו בחלוס או שבא אליהם בקבלת איש מפי איש ובתנאי נוסף כי יחקר מופת זה ויבחן בחינה אחר בחינה לבל יפל ספק בלב אדם פן יש בזה תעתוע דמיון או מעשה כשפים רק אז תקבל הנפש ובקשי את הדבר הגדול הזה רצוני לאמר כי בורא העולם הזה והעולם הבא והמלאכים עשה השמים והמאורות יתחבר עם החמר העכר הזה רצוני לאמר האדם וידבר עמו משאלותיו ובקשותיו:

3. רש"י על שמות פרק יט פסוק ט

את דברי העם וגו' - תשובה על דבר זה שמעתי מהם שרצונם לשמוע ממך. אינו דומה השומע מפי שליח לשומע מפי המלך רצוננו לראות את מלכנו.

4. ספר הכוזרי - מאמר ראשון אות טא - צ

(פז)...אם כי האמין העם אחר המופתים האלה בכל אשר הודיעם משה ע"ה עוד נשאר ספק בלבם האמנם ידבר האלוה עם בשר ודם. אולי אין התורה באה בראשיתה כי אם מדעתו של אדם וממחשבתו ורק אחר כך באים ההארה והסיוע מאת האלוה? האמונה כי הרוחני שאינו בשר ודם יכול לדבר לא נתקבלה על דעתם שהרי הדברו גשמי הוא.

5. ספר דברים פרק ד

(לב) כִּי שָׁאַל נָא לְיָמִים רִאשֹׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנֶיךָ לְמֹן הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּרָא אֶל-הַיָּם אָדָם עַל הָאָרֶץ וּלְמַקְצָה הַשָּׁמַיִם וְעַד קִצָּה הַשָּׁמַיִם הַנִּהְיָה כְּדָבַר הַגְּדוֹל הַזֶּה או הַנִּשְׁמַע כְּמָהוּ:

(לג) הַשְּׁמַע עִם קוֹל אֶל-הַיָּם מִדְּבַר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ כְּאֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ אֶתְהָ וַיִּחִי:

(לד) או הַנִּסָּה אֶל-הַיָּם לְבּוֹא לְקַחַת לוֹ גּוֹי מִקִּרְבֵּי גּוֹי בְּמִסַּת בְּאֵתוֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה וּבְיָד חֲזָקָה וּבְזָרוּעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָאִים גְּדֹלִים כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה לְכֶם ד' אֱלֹהֵי-יְכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ:

6. ספר דברים פרק יז

(ט) אֵת זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר בְּיָמִים כָּל אֲשֶׁר לוֹ סַנְפִּיר וְקִשְׁקֶשֶׁת תֹּאכְלוּ:

(י) וְכֹל אֲשֶׁר אֵין לוֹ סַנְפִּיר וְקִשְׁקֶשֶׁת לֹא תֹאכְלוּ טָמֵא הוּא לְכֶם:

6א. משנה מסכת נדה פרק ו

(ט) כָּל שֵׁשׁ לוֹ קִשְׁקֶשֶׁת, יֵשׁ לוֹ סַנְפִּיר. וַיֵּשׁ שֵׁשׁ לוֹ סַנְפִּיר וַאֲיֵן לוֹ קִשְׁקֶשֶׁת.

רע"ב על מסכת נדה פרק ו משנה ט

סנפיר - וכל שיש לו קשקשת בידוע שיש לו סנפיר ואין צריך לבדוק אחריו עוד, שדג טהור הוא:

ויש שיש לו סנפיר - והוא דג טמא שאין לו קשקשת:

הנבואה הישראלית

א. ספר דברים פרק כח

(סד) והפיצת ד' בכל העמים מקצה הארץ ועד קצה הארץ ועבדת שם אלהים אחרים אשר לא ידעת אתה ואבותיך עץ ואבן :
 (סה) ובגוים ההם לא תרגיע ולא יהיה מנוח לכף רגלך ונתנו ד' לך שם לב רגז וכליון עינים ודאבוו נפש :
 (סו) והיו חניף תלאים לך מנגד ופחדת לילה ויומם ולא תאמין בחייד :
 (סז) בבקר תאמר מי יתן ערב ובערב תאמר מי יתן בקר מפחד לבבך אשר תפחד ומפראה עיניך אשר תראה :
 (לז) והיית לשמה למשל ולשנינה בכל העמים אשר ינהגך ד' שמה :
 (מח) ועבדת את איביך אשר ישלחנו ד' בד ברעב ובצמא ובעירם ובחסר כל ונתן על ברזל על צוארך עד השמידו אתך :
 (מט) ישא ה' עליך גוי מרחק מקצה הארץ כאשר ידאה הנשר גוי אשר לא תשמע לשנו :
 (נ) גוי עז פנים אשר לא ישא פנים לזקן ונער לא יחו :

(נא) ואכל פרי בהמתך ופרי אדמתך עד השמדך אשר לא ישאיר לך דגן תירוש ויצהר שגר אלפיך ועשתרת צאנך עד האבידו אתך :

א1. ספר דברים פרק ד

(כז) והפיץ ד' אתכם בעמים ונשארתם מתי מספר בגוים אשר ינהג ד' אתכם שמה :
 (כח) ועבדתם שם אלהים מעשה ידי אדם עץ ואבן אשר לא יראו ולא ישמעו ולא יאכלו ולא יריחו :

ב. ספר ויקרא פרק כו

(לב) והשמותי אני את הארץ ושמו עליה איביכם הישבים בה :

רמב"ן על ויקרא פרק כו פסוק טז

ושמו עליה אויביכם, היא בשורה טובה מברשת בכל הגליות שאין ארצנו מקבלת את אויבינו, וגם זו ראייה גדולה והבטחה לנו, כי לא תמצא בכל הישוב ארץ אשר היא טובה ורחבה ואשר היתה נושבת מעולם והיא חרבה כמוה, כי מאז יצאנו ממנה לא קבלה אומה ולשון, וכולם משתדלים להושיבה ואין לאל ידם :

(לג) ואתכם אזרה בגוים והריקתי אחריכם חרב והיתה ארצכם שמה ועריכם יהיו חרבה :

(לד) אז תרצה הארץ את שבתיה כל מי השמה ואתם בארץ איביכם אז תשבת הארץ והרצת את שבתיה :

(לה) כל מי השמה תשבת את אשר לא שבתה בשבתתיכם בשבתכם עליה :

(לו) והנשארים בכם והבאתי מרד בלבכם בארצות איביהם ורדף אתם קול עלה נדף ונסו מנסת חרב ונפלו ואין רדף :

(לז) וכשלו איש באחיו כמפני חרב ורדף אין ולא תהיה לכם תקומה לפני איביכם :

(לח) ואבדתם בגוים ואכלה אתכם ארץ איביכם :

(לט) והנשארים בכם ימקו בעונם בארצות איביכם ואף בעונת אבתם אתם ימקו :

(מ) והתודו את עונם ואת עון אבתם במעלם אשר מעלו בי ואף אשר הלכו עמי בקרי :

(מא) אף אני אלך עמם בקרי והבאתי אתם בארץ איביהם או אז יפגע לבבם הערל ואז ירצו את עונם :

(מב) וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר :

(מג) והארץ תעזב מהם ותרח את שבתיה בהשמה מהם והם ירצו את עונם ועו וביעו במשפטי מאסו ואת חקתי געלה נפשם :

(מד) ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלתם להפר בריתי אתם כי אני ד' א-לקיהם :

רש"י על ויקרא פרק כו פסוק לג

(לג) ואתכם אזרה בגוים - זו מדה קשה. שבשעה שבני מזינה גולים למקום אחד רואים זה את זה ומתנחמין וישראל נזרו כבמזרה כאדם הזורה שעורים בנפה ואין אחת מהן דבוקה בחבירתה :

והיתה ארצכם שמה - שלא תמהרו לשוב לתוכה. ומתוך כך עריכם יהיו חרבה- נראות לכם חרבות. שבשעה שאדם גולה מביתו ומכרמו ומעירו וסופו לחזור כאלו אין כרמו וביתו חרבים כך שנויה בת"כ :

ג. ספר דברים פרק ל

(ג) ושב ה' אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך ד' אלהיך שמה :

(ד) אם יהיה נדחך בקצה השמים משם קבצך ד' אלהיך ומשם יקחד :

(ה) והביאך ד' אלהיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשתה והיטבך והרבה מאבתיך :

ד. ספר יחזקאל פרק לו

(ח) ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא :

(ט) כי הנני אליכם ופניתי אליכם ונעבדתם ונזרעתם :

(י) והרפיתי עליכם אדם כל בית ישראל פלה ונושבו הערים והחרבות תבנינה :

(יא) והרפיתי עליכם אדם ובהמה רבו ופרו והושבתי אתכם פקדמותיכם והטיבתי מראשתיכם וידעתם כי אני ד' :

ה. ספר זכריה פרק ח

(ג) כה אמר ד' שבותי אל ציון ושכנתי בתוך ירושלים ונקראה ירושלים עיר האמת והר ד' צבקות הר הקדש :

(ד) כה אמר ד' צבאות עד ישובו זקנים וזקנות ברחבות ירושלים ואיש משענתו בידו מרב ימים :

(ה) ורחבות העיר ימלאו ילדים וילדות משחקים ברחבתיה :

(ו) כה אמר ד' צבאות כי יפלא בעיני שארית העם הזה בימים ההם גם בעיני יפלא נאם ד' צבאות :

(ז) כה אמר ד' צבאות הנני מושיע את עמי מארץ מזרח ומארץ מבוא השמש :

(ח) והבאתי אתם ושכנו בתוך ירושלים והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים ובצדקה :

3 ספר החינוך מצווה תקטז

שנצטוינו לשמוע בקול כל נביא מהנביאים בכל מה שיצונו, ואפילו יצוה אותנו לעשות בהיפך מצוה אחת מן המצוות או אפילו הרבה מהם לפי שעה, חוץ מעבודה זרה, שומעין לו... ונוהגת מצוה זו בזכרים ונקבות, בכל זמן שימצא נביא בינינו. ועובר על זה ולא ישמע אליו חייב מיתה בידי שמים.

4. מלחמות ה' לרלב"ג מאמר שישי פ"ג

וראו שנחקור במה יבחן הנביא, כי בזה ספק איננו מעט במה שהשרישו מזה ירמיה לחנניה בן עזור:

(נב) והצר לך בכל שְׁעָרֶיךָ עד רִדְתָּ חֲמֹתֶיךָ הַגְּבָהוֹת וְהַבְּצֻרוֹת אֲשֶׁר אִתָּה בְּטַח בָּהֶן בְּכָל אֲרָצְךָ וְהָצַר לְךָ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ בְּכָל אֲרָצְךָ אֲשֶׁר נָתַן ד' אֱלֹהֶיךָ לְךָ

(סא) גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר התורה הזאת יעלם ד' עליך עד השְׁמֵדָה:

(סב) וּנְשָׂאֲרֶתֶם בְּמִתֵּי מַעַט תַּחַת אֲשֶׁר הָיִיתֶם כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרֹב כִּי לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל ד' אֱלֹהֶיךָ:

(סג) וְהָיָה כְּאֲשֶׁר שָׁשׂ ד' עֲלֵיכֶם לְהִיטִיב אֲתָכֶם וְלְהַרְבּוֹת אֲתָכֶם כִּן יִשִּׁישׂ ד' עֲלֵיכֶם לְהַאֲבִיד אֲתָכֶם וְלְהַשְׁמִיד אֲתָכֶם וְנִשְׁחַתְּתֶם מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אִתָּה בְּאֵשׁ שְׁמָה לְרִשְׁתָּהּ:

(סד) וְהִפְיֵצָה ד' בְּכָל הָעַמִּים מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד קְצֵה הָאָרֶץ וְעַבְדְּתָ שָׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ אִתָּה וְאֲבַתִּיךָ עַצְוֹ וְאֲבֹנֵי:

(סה) וּבְגוֹיִם הֵמָּה לֹא תִרְגְּעוּ וְלֹא יִהְיֶה מִנוּחַ לְכַף רַגְלְךָ וְנָתַן ד' לְךָ שֵׁם לֵב רָגֹז וְכִלְיוֹן עֵינַיִם וְדַאֲבוֹן נַפֶּשׁ:

(סו) וְהָיָה חֲזִיקֶיךָ תִּלְאִים לְךָ מִנְּגִד וּפְחָדְתָ לִילָה וְיוֹמָם וְלֹא תִאֲמִין בְּחִיקֶיךָ:

(סז) בְּבִקְרָתָם מִי יִתֵּן עָרֵב וּבְעָרְבָתָם מִי יִתֵּן בִּקְרָתָם לְבָבְךָ אֲשֶׁר תִּפְחָד וּמִמְרָאָה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאָה:

ד5. ירמיה ל יא

(יא) כִּי אֲתָדָ אֲנִי נֹאֵם ד' לְהוֹשִׁיעַךָ כִּי אֲעֲשֶׂה כְּלָה בְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִפְצוּתֶיךָ שָׁם אַף אֲתָדָ לֹא אֲעֲשֶׂה כְּלָה וְיִסְרְתֶיךָ לַמִּשְׁפָּט וְנִקְהָ לֹא אֲנַקְדָ:

4. ספר דברים פרק ה

(ג) לֹא אֶת אֲבֹתֵינוּ כָּרַת ד' אֶת הַבְּרִית הַזֹּאת כִּי אֲתָנוּ אֲנַחְנוּ אֵלֶּה פֶּה הַיּוֹם כָּלְנוּ חַיִּים:

(ד) פְּנִים בְּפָנִים דָּבַר ד' עִמָּכֶם בְּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ:

(1) ספר דניאל פרק י

(ז) וְרִאֲיִתִּי אֲנִי דְנִיָּאל לְבָדִי אֶת הַמְּרָאָה וְהֶאֱנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ עִמִּי לֹא רָאוּ אֶת הַמְּרָאָה אֲבָל חֲרָדָה גְּדֹלָה נִפְלָא עֲלֵיהֶם וַיִּבְרָחוּ בָּהֶם

. פסיקתא דרב כהנא - פסקא יב אות כה

(כה) ד"א אנכי י"י אלהיך (שם) א"ר חננא בר פפא נראה להם הקב"ה פנים זעופות פנים בינוניות פנים מסבירות פנים שוחקות. פנים זועמות למקרא כשאדם מלמד את בנו תורה צריך ללמדו באימה. פנים בינונית למשנה פנים מסבירות לתלמוד. פנים שוחקות לאגדה. אמ' להם הקב"ה אע"פ שאתם רואין כל הדמויות הללו אלא אנכי י"י אלהיך.

(שם) א"ר לוי נראה להם הקב"ה כאיקונון הזו שיש לה פנים מכל מקום אלף בני אדם מביטין בה והיא מבטת בכולם כך הקב"ה כשהיה מדבר כל אחד ואחד מישר' היה אומ' עמי הדבר מדבר אנכי י"י אלהיכם אין כתי' כאן אלא אנכי י"י אלהיך

(שם) א"ר יוסי בר' חנינא ולפי כוחן של כל אחד ואחד היה הדיבר מדבר עמו ואל תתמה על הדבר הזה שהיה המן יורד לישראל כל אחד ואחד היה טועמו לפי כוחו והתינוקות לפי כוחו והבחורים לפי כוחן הזקנים לפי כוחן התינוקות לפי כוחן כשם שהתינוק הזה היונק בשדי אמו כך היה טועמו שנא' והיה טעמו כטעם לשד השמן (במדבר יא ח) והבחורים לפי כוחן שני ולחמי אשר נתתי לך לחם ושמן ודבש האכלתיך (יחזקאל טז יט) והזקנים לפי כוחן שני וטעמו כצפחית בדבש (שמות טז לא) ומה אם המן כל אחד ואחד לפי כוחן היה טועם לפיו בדיבר כל אחד ואחד שומע לפי כוחן אמ' דוד קול י"י בכח (תהלים כט ד) קול י"י בכוחו אין כתי' אלא קול י"י בכח של כל אחד ואחד א' להם הקב"ה לא מפני שאתם שומע' קולות הרבה אלא היו יודעים שאני הוא אנכי י"י אלהיך (שמות כ ב) בעולם הזה נגאלו ישר' ממצרים ונשתעבדו בבבל ומבבל למדיי וממדיי ליון ומיון לאדום ומאדום הקב"ה גואלן ואינן משתעבדין עוד שני ישראל נושע ביי"י תשועת עולמים לא תבושו ולא תכלמו עד עולמי עד (ישעיה מה יז) חסלת:

ג4. ספר שמות פרק יז

(ד) וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל ד' לֵאמֹר מַה אֲעֲשֶׂה לָּעַם הַזֶּה עוֹד מַעַט וּסְקַלְנִי.

1. כוזרי א

(יא) אמר לו החבר: אני מאמין באלהי אברהם יצחק ויעקב אשר הוציא את בני ישראל באותות ובמופתים ממצרים וכלכלם במדבר והנחילם את ארץ ...

(יב) אמר הכוזרי: לא חנם החלטתי בראשונה לא לשאול את היהודים מדעתי כי שלשלת הקבלה אצלם נתקה מכבר ודעתם נתמעטה כי דלותם לא הניחה להם מדה טובה וכי לא היה לך לאמר אתה היהודי כי מאמין אתה בבורא העולם ומסדרו ומנהיגו הוא אשר בראך ...

(יג) אמר החבר: מה שאתה אומר נכון הוא בנוגע לדת המיסדת על ההגיון... ויתרן. אין להביא עליהן אפילו ראייה מספקת אף כי להוכיחן במופת:

(יד) אמר הכוזרי: רואה אני דברך זה יהודי מתקבל על הדעת יותר מדברי הפתיחה והנני רוצה כעת להוסיף ולהקשיב לדבריך:

(טו) אמר החבר: אולם פתח דברי הוא הוא המופת גדולה מזאת הוא ההוכחה שאחריה אין צרך לא בראיה ולא במופת:

ב1. ספר משלי פרק יז

(טו) פְּתִי יֶאֱמִין לְכָל דָּבָר וְעָרוֹם יִבִּין לְאֲשֶׁרוֹ.